Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:
Görüşlerinizi bsmevzuat@bddk.org.tr adresine e-posta ile iletebilirsiniz.

BİLGİ SİSTEMLERİ VE İŞ SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşların bilgi sistemleri ile iş süreçlerinin, Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşlar ile bilgi sistemleri denetimine ilişkin rapor oluşturulması amacıyla sınırlı olmak üzere bankaların konsolidasyon kapsamındaki ortaklıkları, bilgi sistemleri ve/veya iş süreçlerinin denetimini yapmaya yetkili bağımsız denetim kuruluşları ve dış hizmet sağlayıcı kuruluşlar 1 inci maddede belirtilen amaçla sınırlı olarak bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 15 inci, 36 ncı ve 93 üncü maddeleri, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 14 üncü ve 17 inci maddeleri ile 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 27 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız denetçi: BDY'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tanımı

b) Bağımsız denetim: BDY'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tanımı,

c) Bağımsız denetim kuruluşu: BDY'nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan tanımı,

ç) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde geçen banka tanımını,

d) BBDY: 02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliği,

e) BDY: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğini,

f) Bilgi alışverişi kuruluşları: 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 4 üncü maddesi çerçevesinde faaliyet izni alarak bilgi alışverişi faaliyetinde bulunan kuruluşları ve Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında en az beş banka ya da finansal kuruluş tarafından her türlü bilgi ve belge alışverişi için kurulan kuruluşları,

g) Bilgi sistemleri bağımsız denetimi: Bilgi sistemleri yönetimi kapsamında yer alan süreç, faaliyet, yazılım ve donanım gibi bilgi sistemi unsurları ve denetlenenin faaliyetlerine ilişkin süreçler ile bu sistem ve süreçler dâhilinde tesis edilen iç kontrollerin değerlendirilmesi sonucunda görüş oluşturulması ve rapora bağlanması aşamalarından oluşan süreci,

ğ) BSD: Bankalar, risk merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetimi ile Kurum gözetimi ve denetimi altındaki diğer kuruluşlarda bilgi sistemleri bağımsız denetimini,

h) Denetçi: Kurum tarafından yetkilendirilmiş bilgi sistemleri bağımsız denetim faaliyetini yürüten kuruluş ya da dış hizmet sağlayan kuruluş tarafından bilgi sistemleri denetimini yapmak üzere görevlendirilen ve unvanları bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde sıralanan personel ile iş süreçleri denetimi faaliyetlerinde bağımsız denetçiyi,

ı) Denetlenen: Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşlar ile bu Yönetmelik kapsamında denetim raporu oluşturulması amacıyla sınırlı olmak üzere bankaların konsolidasyon kapsamındaki ortaklıklarını ve denetlenen kuruluşların dış hizmet sağladıkları kuruluşları,

i) Diğer finansal kuruluşlar: Bankalar, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşları hariç Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşları,

j) Genel kontroller: Bilgi sistemlerinden beklenen fonksiyonların doğru bir şekilde yerine getirilmesi, istenmeyen olayların engellenmesi, belirlenmesi ve düzeltilmesi ile ilgili olarak yeterli güven ortamının oluşturulmasını ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin işlevselliği için güvenilir bir ortamın sağlanmasını hedefleyen, bilgi sistemlerini oluşturan sistemler, bileşenler, süreçler ve verinin tamamına veya büyük bir bölümüne tatbik edilen kontroller ile bu kontrollerin tatbik edilmesini sağlayan politika ve prosedürleri,

k) İş süreçleri: Bankaların, Kanunun 4 üncü maddesi çerçevesinde yürüttüğü faaliyetlere ilişkin tesis edilen iş süreçleri ile Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarının ilgili mevzuatı çerçevesinde yürüttükleri faaliyetler kapsamındaki iş süreçlerini,

l) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

m) Kontrol: İş hedeflerinin gerçekleştirilmesi, istenmeyen olayların engellenmesi, belirlenmesi ve düzeltilmesi ile ilgili olarak yeterli derecede güvenceyi oluşturma amacı güden politikalar, prosedürler, uygulamalar ve organizasyonel yapıların tamamını,

n) Kontrol hedefi: Belirli bir bilgi sistemleri aktivitesi içinde kontrol prosedürleri oluşturarak istenen bir sonucun veya bir amacın gerçekleştirilmesini sağlayan hedefleri,

o) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

ö) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

p) Risk merkezi: Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca Türkiye Bankalar Birliği nezdinde kurulan Risk Merkezini,

r) Yetkili kuruluş: Bu Yönetmelik kapsamında BSD yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşunu,

s) Yöneticiler: Denetlenenin yönetim kurulu, denetim komitesi ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imza yetkisine sahip mensuplarından; bölge müdürleri, şube müdürleri ve genel müdürlük merkez teşkilatında yer alan bölüm, kısım, grup ve bunlara eşdeğer isimler altında faaliyet gösteren birimlerin yöneticilerini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Denetimine İlişkin Genel Kavramlar

Önemlilik

MADDE 5 – (1) Önemlilik mesleki tecrübeye dayalı bir mütalaa konusu olup; kontrol zayıflıkları sonucu ortaya çıkan ya da çıkabilecek hataların, ihmallerin, prosedürlere aykırılıkların ve hukuka aykırı fiillerin, denetlenenin finansal verilerini raporlamasına, güvenli ve kesintisiz hizmet sağlamasına olan ya da olabilecek etkisinin değerlendirilmesidir.

(2) Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetiminde önemlilik kavramı, denetimin planlanması, gerekli alanlarda yoğunlaştırılması, bulguların değerlendirilmesi ve raporlanması için kullanılabilir.

(3) Denetlenen açısından hassasiyet arz eden verilerin bütünlüğü, tutarlılığı, güvenilirliği, gereken durumlarda gizliliği ve faaliyetlerin sürekliliği önemlilik kavramı kapsamında dikkate alınması gereken temel unsurlardır.

(4) Finansal raporları etkileyen kontrollerin değerlendirilmesinde, süreç veya sistem tarafından yürütülen finansal işlemin değeri, işlem sıklığı gibi öğeler kullanılırken, finansal işlemlere ilişkin olmayan kontrollerin değerlendirilmesinde ise iş sürecinin kritikliği, sistem ve operasyonların maliyeti, hataların muhtemel sonuçlarının büyüklüğü, bir zaman aralığında

gerçekleşen işlem/sorgu sayısı, tutulan dosyaların ve üretilen raporların niteliği, zamanlaması ve kapsamı, hizmet seviyesi anlaşmalarının gerekleri ve ceza maddelerindeki para cezası tutarları gibi öğeler kullanılır.

Kontrollerin sınıflandırılması

MADDE 6 – (1) Denetçi, incelemeleri neticesinde tespit ettiği kontrol zafiyetlerini önemlilik kavramına göre kontrol zayıflığı, kayda değer kontrol eksikliği ve önemli kontrol eksikliği şeklinde aşağıda belirtilen 3 farklı sınıfta tasnif eder:

a) Kontrol zayıflığı: Bir kontrolün tasarımının veya işletilmesinin, hataları zamanında önleme ve tespit etmeye olanak sağlamaması durumudur.

1) Tasarımdaki kontrol eksikliği, bir kontrol hedefinin gerçekleşmesini sağlayacak kontrolün bulunmaması ya da var olan bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışıyor olsa bile tasarımındaki hatalardan dolayı kendisinden beklenen kontrol hedefini gerçekleştirememesi durumudur.

2) İşletimdeki kontrol eksikliği, düzgün tasarlanmış bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışmaması ya da kontrolü gerçekleştiren personelin, kontrolün etkin bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli yetki ve yeterliliğe sahip olmaması durumudur.

b) Kayda değer kontrol eksikliği: Denetlenenin verilerinin bütünlüğünün, tutarlılığının, güvenilirliğinin ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına, faaliyetlerinin devamlılığının teminine olumsuz etki yapması muhtemel bir kontrol zayıflığı veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesi sonucu oluşan önemsiz sayılamayacak eksiklik olarak tanımlanır. İş süreçlerinde denetlenenin finansal verilerinin güvenilir bir şekilde genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun olarak kaydedilmesi, kayıtların yetkilendirilmesi, işlenmesi veya raporlanması sırasında oluşan hataların ve ihmallerin önlenmesine olumsuz etki yapması muhtemel eksiklikler de bu kapsamda değerlendirilir.

c) Önemli kontrol eksikliği: Bilgi sistemlerinin faaliyetlerini, verilerinin bütünlüğü, doğruluğu ile güvenliğini önemli düzeyde etkileyecek ve iş süreçlerinde denetlenenin dönemsel olarak yaptığı finansal raporlamalarında önemli bir yanlışlığın önlenmesini, düzeltilmesini engelleyecek veya bu süreçlere ilişkin bilgilerin bütünlüğünün ve tutarlılığının, güvenilirliğinin, devamlılığının ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına önemli olumsuz etki yapması kuvvetle muhtemel, bir veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesidir.

Etkinlik, yeterlilik ve uyumluluk

MADDE 7 – (1) Bir kontrolün tasarımının etkin olarak kabul edilebilmesi için, tasarımdaki kontrol eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(2) Bir kontrolün işletiminin etkin olarak kabul edilebilmesi için, işletimdeki kontrol eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(3) Bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerindeki kontrollerin yeterli olması,

a) Önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin tasarımlarının etkin olduğunu,

b) Bu kontrollerin; iş hedefleri çerçevesinde kendilerinden beklenen sonucu üretebilecek ve maruz kalınabilecek riskleri telafi edebilecek şekilde tasarlandıklarını

ifade eder.

(4) Bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin olması;

a) Önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin işletimlerinin etkin olduğunu,

b) Bu kontrollerin, kendilerinden beklenen işlevleri ve kontrol hedeflerini layıkıyla yerine getirdiklerini

ifade eder.

(5) Bir kontrolün uyumlu sayılabilmesi için kontrole ilişkin Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan alt düzenlemeler ve talimatlarda yer alan hususların ve yükümlülüklerin tamamının karşılanması gerekir. Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin uyumlu olması; önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tâbi tutulan tüm kontrollerin uyumlu olduğunu ifade eder.

Denetim riski

MADDE 8 – (1) Denetim riski, denetçinin aşağıdaki risklere bağlı olarak doğru görüş vermemesi olasılığıdır:

a) Yapısal risk: Kontrolün olmaması nedeniyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin var olması riskini ifade eder.

b) Kontrol riski: Kontrolün layıkıyla çalışmaması sebebiyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini önleyememesi, ortaya çıkaramaması veya zamanında düzeltememesi riskini ifade eder.

c) Tespit riski: Denetçinin, denetlenenin iç kontrol sisteminde yer alan en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini ortaya çıkaramaması riskini ifade eder.

(2) Önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riski: Denetlenenin iç kontrol sisteminde en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin bulunması riskini ifade eder. Önemli ya da kayda değer kontrol eksikliği riski, yapısal risk ve kontrol riskinden kaynaklanır.

(3) Denetçi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde uygun denetim tekniklerini kullanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Yetkilendirme, İzin ve Meslek Mensupları

Yetkilendirilecek kuruluşlarda aranan şartlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında bankalar, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında bilgi sistemleri ve iş süreçlerinin denetimi yapmak için yetkilendirilecek kuruluşların;

a) BBDY kapsamında bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisini haiz olması,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri yürütecek yeterli sayı ve nitelikte denetçi, teknik donanım, belge ve kayıt düzenine sahip olması,

c) Kalite kontrol sistemine ilişkin yapının ve yazılı politikaların oluşturulması

şarttır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamındaki diğer finansal kuruluşlarda bilgi sistemleri denetimi yapmak için yetkilendirilecek kuruluşların;

a) BBDY'nin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (f) bendi hariç olmak üzere belirtilen nitelikleri sağlaması,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri yürütecek yeterli sayı ve nitelikte denetçi, teknik donanım, belge ve kayıt düzenine sahip olması,

c) Kalite kontrol sistemine ilişkin yapının ve yazılı politikaların oluşturulması

şarttır.

Yetki başvurusu sırasında gerekli olan bilgi ve belgeler

MADDE 10 – (1) BSD faaliyetinde bulunmak isteyen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Kuruma verilecek başvuru dilekçesine, denetçi yardımcısı dışındaki denetçilerin;

a) Mesleki tecrübelerini, denetimle ilgili aldıkları eğitimleri, varsa katılmış olduğu denetim çalışmaları ve bu çalışmalarda almış olduğu görevleri de içeren ek-1'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek ayrıntılı özgeçmişleri, lisans ve/veya lisansüstü eğitimlerine ilişkin diplomalarının/mezuniyet belgelerinin aslı ya da Kurumca onaylı sureti,

b) Varsa bu Yönetmelik kapsamına ilişkin sertifikalarının aslı ya da Kurumca onaylı sureti,

c) Bu Yönetmelik kapsamına ilişkin konularda aldığı veya verdiği eğitimlere ilişkin belgelerin kopyaları,

ç) Sabıka kayıtlarının olmadığına dair yazılı beyanları,

d) Bu Yönetmelik kapsamında uygun görülmüş olan unvanları,

e) Birden fazla bağımsız denetim kuruluşunda ortaklığının bulunmadığına dair ek-2'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

f) Denetlenenlerde veya 06/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan bağımsız denetim kuruluşlarında ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde bağımsız denetçi veya denetçi sıfatı ile yer almadığına dair ek-3'te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

g) Mesleki faaliyetler dışında çalışmadıklarına dair ek-4'te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

ğ) Bağımsız denetim kuruluşunda tam zamanlı görev yaptıklarına veya yapacaklarına dair ek-5'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

h) Daha önce yapılan ya da yapılacak bir disiplin kovuşturması sonucunda bağımsız denetimin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza alınmadığının ilgili kurumdan talep edilecek belge ile tevsik edilmesi kaydıyla, haklarında diğer yetkili kurumlar tarafından bir disiplin kovuşturması yapılıp yapılmadığına, böyle bir kovuşturma başlatıldığında en geç yedi gün içinde Kurumun bilgilendirileceğine, kovuşturma sonucunda BSD'nin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza alınması halinde bulunulan görevden en geç on beş gün içerisinde istifa edileceğine ilişkin, ek-6'da yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

ı) BSD faaliyeti sırasında bağımsızlıklarının ortadan kalkması durumunda denetlenene verilen denetim hizmetinden çekileceğini taahhüt etmesine yönelik olarak ek-7'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı taahhüt belgesi

eklenir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşunun vereceği hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla mesleki sorumluluk sigortası yaptıracaklarına ilişkin beyanlarına da başvuru dilekçesinde yer verilir.

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi yapma yetkisinin verilmesi

MADDE 11 – (1) BSD yapma yetkisi almak üzere başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşları bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler çerçevesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Mesleki ve teknik açıdan yeterliliklerinin tespitine yönelik olarak Kurum tarafından yapılacak değerlendirme ve gerekirse yerinde incelemeler sonucunda faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip oldukları kanaatine varılması halinde;

a) Bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisine haiz kuruluşlara Kurul kararıyla bu Yönetmelik kapsamında bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi yapma yetkisi verilir ve bilgi sistemleri bağımsız denetim kuruluşları listesine eklenir.

b) Bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisine haiz olmayan kuruluşlara Kurul kararıyla bu Yönetmelik kapsamında diğer finansal kuruluşlarda bilgi sistemleri denetimi yapma yetkisi verilir ve bilgi sistemleri bağımsız denetim kuruluşları listesine eklenir.

(2) Yetki başvurularının değerlendirilmesi sürecinde, Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bağımsız denetim kuruluşunun yetkinliğinin ve yeterliliğinin ölçülebilmesi amacıyla ilave bilgi ve belgeler talep edilebilir. Talep edilen bilgi ve belgeler yetkinin verilmesine ilişkin değerlendirmelerde dikkate alınır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisinin alınmasını sağlayan unsurların sürekliliği esastır. Kurum gerekli gördüğü durumlarda bu unsurların varlığını kontrol edebilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşlarının unvanları Kurum internet sitesinde duyurulur.

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi yapma yetkisinin kaldırılması

MADDE 12 – (1) Aşağıdaki hallerin bir veya birkaçının tespit edilmesi halinde Kurul, yetkili kuruluşun BSD yapma yetkisini geçici olarak kaldırmaya yetkilidir:

a) Denetçiler tarafından kullanılan unvanların 18 inci maddede belirtilen hükümlere uygun olmaması,

b) Denetçilerin, denetlenenler ile Kuruma önceden bilgi verilmeden değiştirilmesi,

c) Bu Yönetmelikte belirtilen diğer usul ve esaslara uyulmaması nedeniyle Kurumca uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi ya da bir denetim dönemi içinde birden fazla yerine getirilmemesi,

ç) Yeterli denetim kanıtı elde edilememesi,

d) Kurumca istenilen bilgi ve belgelerin verilmemesi.

(2) Aşağıdaki hallerde Kurul yetkili kuruluşun BSD yapma yetkisini, sürekli olarak kaldırmaya yetkilidir:

a) BDY'nin 22 inci maddesine uygun hareket edilmeksizin BSD faaliyetinin gerçekleştirilmesi,

b) Birden fazla olmak üzere Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ve BBDY'nin 19 uncu maddesi kapsamında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yaptırılması zorunlu olan mesleki sorumluluk sigortasının BSD'yi de kapsayacak şekilde yaptırılmaması,

c) Olumlu, şartlı ya da olumsuz görüş verilen BSD'nin, denetlenenin varlıklarının korunmasını, faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde ilgili mevzuata, denetlenenin politika ve kurallarına uygun olarak yürütülmesini, muhasebe ve finansal raporlama sisteminin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini sağlamasını önemlilik arz eden ölçüde etkileyecek hususlara yetkili kuruluş tarafından BSD raporunda yer verilmemiş olduğunun Kurumca tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluşun bu hususta kusurlu olmadığını kanıtlayamaması,

ç) Birinci fıkra kapsamında yetkinin bir defadan fazla geçici olarak kaldırılması,

d) Bu Yönetmelik kapsamında devam eden denetime ilişkin bir sözleşme bulunmaması ya da yapılan denetimlerde, denetim sözleşmesinde yer alan unsurların gerçekleştirilmemesi veya eksik gerçekleştirilmesi,

e) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin onbirinci fıkrasına aykırılık oluşması,

f) Yetkili kuruluşun bu Yönetmeliğin 9 uncu maddede belirtilen şartları kaybetmesi,

g) BSD raporunun hatalı, eksik, yanıltıcı ve gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmesi,

ğ) Kesintisiz olarak 5 yıl süreyle fiilen BSD faaliyetinde bulunulmamış olması.

(3) Kurum, birinci veya ikinci fıkra kapsamında tespit edilen hususların denetçiden kaynaklandığını tespit etmesi veya BSD çalışmalarında yer alan denetçilerin dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlilik ve özen, bağımsızlık, güvenilirlik, mesleki davranış ve sır saklama gibi etik ilkelere uymaması halinde sorumluluğun içeriğine göre bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde tanımlanan meslek mensubu unvanlarını kullanarak BSD faaliyetlerinde bulunmasını geçici veya sürekli olarak yasaklayabilir.

(4) Yetkinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasından önce ilgili yetkili kuruluş ve/veya denetçinin savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında yetkili kuruluşun denetim yapma yetkisinin kaldırılması, bağımsız denetim yapma yetkisinin kaldırılması anlamına gelmez. Yetkili kuruluşun bağımsız denetim yapma veya bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisinin kaldırılması halinde, bu Yönetmelik kapsamındaki denetim yapma yetkisi hiçbir işleme gerek kalmaksızın kaldırılmış sayılır.

(6) BSD yapma yetkisi geçici olarak kaldırılan yetkili kuruluş ve/veya denetçi, söz konusu süre sonunda yasağın kaldırılması için Kuruma başvurabilir; aksi takdirde yasak süresiz

olarak uygulanır. Kuruma yapacakları başvurular, yetkili kuruluş ve/veya denetçi hakkında devam etmekte olan bir inceleme olup olmadığı da dikkate alınarak Kurumca değerlendirilerek karara bağlanır.

(7) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi kaldırılan bağımsız denetim kuruluşlarının unvanları Kurum internet sitesinde duyurulur.

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetiminin dış hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi

MADDE 13 – (1) BBDY kapsamında bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisine haiz bağımsız denetim kuruluşu Kurumdan izin alarak BSD faaliyetini dış hizmet alımı yoluyla gerçekleştirebilir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşu, denetim faaliyetini dış hizmet alımı yoluyla gerçekleştirmesi durumunda da, ilgili faaliyetler ve bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerden kendisi ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş adına nihai anlamda sorumludur.

(3) Aynı dış hizmet sağlayıcı kuruluş birden fazla bağımsız denetim kuruluşuna hizmet verebilir.

(4) Bir bağımsız denetim kuruluşu bir seferde en fazla 3 dönem için dış hizmet alımı ile BSD yapma izni başvurusunda bulunabilir. İzin süresi dolduğunda ilgili bağımsız denetim kuruluşu dış hizmet alımı ile denetim yapma izni için tekrar başvuruda bulunabilir.

(5) Kurum, dış hizmet sağlayıcı kuruluşlardan Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri ile ilgili göreceği bütün bilgileri gizli dahi olsa istemeye, tüm kayıt ve belgelerini incelemeye yetkili olup, dış hizmet sağlayıcı kuruluşlar da istenilen bilgileri vermekle yükümlüdür.

Dış hizmet sağlayıcı kuruluşta aranan şartlar

MADDE 14 – (1) Bağımsız denetim kuruluşunun BSD faaliyetini gerçekleştirmek üzere hizmet alacağı kuruluşların;

a) Denetçilerinin bu Yönetmelikte tanımlanan denetçi niteliklerini haiz olması,

b) Denetim ekipleri içerisinde yeterli sayıda ve nitelikte denetçi istihdam etmesi,

c) Denetlenene asgari son iki yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermemesi ve denetlenenle ticari ilişki içinde bulunmaması,

ç) Denetçisinin, geçmişte görev aldığı BSD faaliyetlerinde, denetim ilkelerine bağlı olmak ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelememiş olması,

d) Aynı denetlenende sürekli olarak 7 yıl ya da daha fazla süreyle bu Yönetmelik kapsamında denetim yapmamış olması

şarttır.

(2) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun BSD gerçekleştirebilmesi için bu Yönetmelik kapsamında, bağımsız denetim kuruluşu ile sözleşme yapmış olması gereklidir. Bu sözleşme ile bağımsız denetim kuruluşu, dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetim ilkelerine bağlılığını; bu Yönetmelik ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamında denetçiler için düzenlenen tüm şartları taşımasını, denetim faaliyeti ve diğer hususlara ilişkin hükümlere uymasını sağlamak zorundadır.

İzin başvurusu sırasında gerekli olan bilgi ve belgeler

MADDE 15 – (1) BSD faaliyetinde dış hizmet alımında bulunmak isteyen bağımsız denetim kuruluşu Kuruma vereceği başvuru dilekçesine;

a) Bağımsız denetim kuruluşu ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş ile ortakları ve denetçilerine ilişkin bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrası kapsamında yer verilmesi gereken belgeler,

b) Bağımsız denetim kuruluşuyla dış hizmet sağlayıcı kuruluş arasında yapılmış olan, tarafların sorumluluklarının, denetim planının açıkça belirtildiği, dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetim raporunu imzalamakla yetkilendirdiği kişi, denetim ilkeleri, denetim/denetçi bağımsızlığı, gizlilik ve çıkar çatışması, denetim ekipleri ve saatlik denetim ücreti ile toplam hizmet bedeli gibi hususların açıklığa kavuşturulmuş olduğu sözleşme,

c) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun merkezinin varsa şube ve/veya şubelerinin adresleri,

ç) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun başvuru tarihindeki bilânçosu,

d) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun yurtdışı bir şirket ile dış hizmet alımına konu alana ilişkin hukuki bağlantısı olması durumunda, ilgili şirket ile yapılan sözleşmelerin şirket yetkililerince tasdik edilmiş kopyası,

e) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun, denetlenene veya iştirakine asgari son iki yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermediğine ve ticari ilişki içinde bulunmadığına dair ek-8'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

f) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetçilerinin, denetim ilkelerine bağlı olmak, gizlilik ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelememek koşuluyla bilgi sistemleri ve bankalarda iş süreçleri denetiminde görev alacaklarına dair ek-9'da yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları

eklenir.

Dış hizmet alımı ile bilgi sistemleri ve bankalarda iş süreçleri denetimi yapma izninin verilmesi

MADDE 16 – (1) Dış hizmet alımı ile BSD yapma iznini almak üzere başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşları ile dış hizmet sağlayan kuruluşların bilgi ve belgeler çerçevesinde değerlendirilerek, mesleki ve teknik açıdan yeterliliklerinin tespitine yönelik olarak Kurum tarafından gerektiğinde yerinde incelemede bulunulması neticesinde, faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip oldukları kanaatine varılması halinde, Kurul kararıyla, uygun görülen dönemler için BSD yapma izni verilir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşunun dış hizmet alacağı kuruluşun bu Yönetmelik kapsamında yetkili bir kuruluş olması durumunda dış hizmet alımı ile BSD yapma iznine ilişkin Kurul kararı aranmaz, Kurum değerlendirmeleri esas alınır.

(3) Dış hizmet alımı ile denetim yapma izni alan bağımsız denetim kuruluşu ve BSD çerçevesinde sunduğu hizmetle sınırlı olmak üzere ilgili dış hizmet sağlayıcı kuruluş bu Yönetmelik kapsamında, aksi belirtilmedikçe, yetkili kuruluşlarla ilgili bütün hükümlere tâbidir.

Dış hizmet alımı ile bilgi sistemleri ve bankalarda iş süreçleri denetimi yapma izninin iptali

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettikleri tespit edilen izinli kuruluşlar ve dış hizmet aldıkları kuruluşlarda bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer verilen hususların bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde, aykırılıkların mahiyetine bağlı olarak, Kurum tarafından yapılan değerlendirme üzerine Kurul, bağımsız denetim kuruluşunun dış hizmet alımı ile BSD yapma iznini geçici veya sürekli olarak kaldırır.

(2) Kurumun birinci fıkra kapsamında dış hizmet alımı ile BSD yapma yetkisi geçici ya da sürekli kaldırması durumunda, dış hizmet sağlayıcı kuruluşun ilgili denetçilerinin yetki kaldırılmasına sebep olan hususlarda sorumluluğunun içeriğine göre bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde tanımlanan meslek mensubu unvanlarıyla BSD faaliyetlerinde bulunmasını geçici veya sürekli olarak yasaklayabilir.

(3) Bağımsız denetim kuruluşu ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş arasındaki sözleşmenin feshedilmesi halinde bahsi geçen sözleşme kapsamında verilen BSD yapma izni Kurul tarafından kaldırılır.

Meslek mensubu unvanları

MADDE 18 – (1) Denetçiler kıdem sırasına göre sorumlu bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi, bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi, bilgi sistemleri bağımsız kıdemli denetçisi, bilgi sistemleri bağımsız denetçisi ve bilgi sistemleri bağımsız denetçi yardımcısı unvanlarını alırlar.

(2) Bilgi sistemleri denetimi, bilgi sistemleri kontrolü veya güvenliği, yazılım geliştirme ve bilgi teknolojileriyle ilgili konularda fiilen geçirilen sürelerin toplamı bu Yönetmelik kapsamında mesleki tecrübe olarak kabul edilir.

(3) Tecrübe şartlarının değerlendirilmesinde, bilgi sistemleri denetimi haricindeki tecrübelerin en fazla 5 yıllık bölümü geçerli sayılır.

(4) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Üniversitelerin veya denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yüksek öğretim kurumlarının 4 yıllık lisans programlarını tamamlamış olmak,

b) Fiilen en az 3 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.

(5) Bilgi Sistemleri Bağımsız Kıdemli Denetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisi unvanını haiz olabilmek için aranan şartlara sahip olmak,

b) Fiilen en az 6 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.

(6) Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisi unvanına sahip olabilmek için aranan şartları haiz olmak,

b) Fiilen en az 10 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.

(7) Altıncı fıkradaki şartları taşıyan meslek mensupları Kurumca yapılan değerlendirmeler sonucunda uygun görülmesi halinde Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisi unvanına sahip olurlar.

(8) Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçiliği unvanı haricindeki diğer meslek mensubu unvanlarına yapılan terfiler yetkili kuruluşlar tarafından yapılır, Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilir. Bilgi, yetenek ve liyakatleri bir üst kıdemin gerektirdiği nitelikte olmayanlar tecrübe şartını sağlasalar dahi bir üst unvana terfi ettirilemezler.

(9) Bu Yönetmelik kapsamındaki yetkili kuruluşların denetimle görevlendirilmiş meslek mensuplarının tümünün, yılda en az yirmi saat, üç yılda en az yüz yirmi saat bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi alanında sürekli eğitim almaları veya vermeleri zorunludur.

(10) Kurumun BSD yapmakla görevli daire başkanlığında yukarıdaki maddelerde belirtilen sürelerde görev yapmış Kurum meslek personeli ilgili unvana haiz kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Tarafların Yükümlülükleri

Denetlenenin yükümlülükleri

MADDE 19 – (1) Denetlenen, bilgi sistemleri dokümantasyonunu, iş süreçlerine ait dokümantasyonu ve bu dokümantasyonla ilgili her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmek zorundadır.

(2) Denetlenen, denetçinin BSD'ye yönelik talep ettiği gizli dahi olsa her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür.

(3) Denetlenen, denetçilere faaliyetlerinde kullandıkları tüm sistem ve uygulamaları kullanım amaçlarını kapsayan uygulama listesiyle birlikte bildirmek; 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik 9 uncu maddesi uyarınca hazırladığı iş akım şemalarını, kontrol mekanizmalarına ilişkin dokümantasyonu ve uygulamalarına ilişkin kullanıcı dokümanlarını sunmakla yükümlüdür.

(4) Denetlenen, denetçi tarafından talep edilen iç denetim ve iç kontrol raporlarının bir örneğini denetçiye iletir ve 34 üncü madde kapsamında denetçi ile personeli arasındaki işbirliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır, yetkili kuruluşun denetçileri tarafından yöneltilen soruların zamanında yanıtlanmasını ve açıklık getirilmesini sağlar.

(5) Denetçilerce yapılacak tespitler hakkında denetlenenin yönetim kurulunun bilgilendirilmesi; bağımsız denetçiler ile yönetim kurulu üyeleri ve denetlenen personeli arasında koordinasyonun sağlanması bankalarda banka denetim komitesinin, diğer denetlenenlerde ise iç kontrol faaliyetlerinden sorumlu yönetim kurulu üyesinin sorumluluğundadır.

(6) Denetlenen tarafından sözleşme süresi içinde anlaşmalı olunan yetkili kuruluşun değiştirilmesi istendiği ya da yetkili kuruluş tarafından BSD sözleşmesine aykırı hareket edildiği ve/veya denetiminin bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre yapılmadığı hallerde, durumun gerekçesiyle birlikte Kuruma bildirilmesi ve denetim sözleşmesinin feshedilebilmesi için Kurumun uygun görüşünün alınması zorunludur.

(7) Denetlenen, denetim raporunda ortaya konulan bulguların çözümlerine ilişkin taahhütlerini bir aksiyon planı ile karara bağlar. Aksiyon planının yürütülmesinin ve bu planda yer alan taahhütlerin zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesinin sağlanmasından denetlenen yönetim kurulu sorumludur. Aksiyon planının hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Yetkili kuruluşların ve denetçilerin yükümlülükleri

MADDE 20 – (1) Denetçiler ile BSD faaliyetinde birlikte çalışılması halinde bağımsız denetçiler bu Yönetmelik ile BDY'nin 21 inci maddesinin birinci fıkrasında belirlenen ilkelere uymak, bilgi sistemleri ve iş süreçleri içerisinde yer alabilecek riskleri ve zayıflıkları dikkate alarak ve mesleki şüphecilik çerçevesinde bir denetim planı hazırlamak, denetlenene sunmak ve uygulamak, yöneticilerin açıklamalarını yeterli denetim kanıtı olarak kabul etmemek ve denetim raporunu oluşturmak ile yükümlüdür.

(2) BDY'nin 20 nci maddesine göre bağımsız denetim kuruluşlarınca tesis edilmesi gerekli olan kalite kontrol sistemi bu Yönetmelik kapsamında yapılan denetim çalışmalarını ve denetim raporlarını da kapsayacak şekilde yürütülür.

(3) Denetçi, ortaya çıkan hata ve suiistimaller hakkında denetlenenin yöneticilerine ve denetlenenin iç sistemlerden sorumlu yönetim kurulu üyelerine her aşamada yazılı olarak bilgi vermek zorundadır.

(4) Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen belge ve beyanlardaki değişikliklerin yedi gün içerisinde Kuruma bildirilmesi zorunludur. Denetim kadrosunda meydana gelen değişiklikler, gerekçeleri ile birlikte Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilir.

(5) Yetkili kuruluş, sözleşme süresi içinde BSD'den çekilmesi ya da sözleşmenin feshedilmesi hallerinde, durumu gerekçesiyle birlikte yedi gün içerisinde Kuruma bildirmek zorundadır.

(6) BSD faaliyeti sırasında, esas alınan mevzuat hükümlerine uymayan işlemlerin veya olumsuz görüş oluşturmaya veya görüş bildirmekten kaçınmaya yol açabilecek herhangi bir gelişmenin tespit edilmesi durumunda, denetlenen bunları gidermiş olsa dahi, denetçi bu hususu onbeş gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Kanuna ve diğer kanunlara göre konusu suç teşkil eden hallerde durumun ivedi olarak yetkili mercilere intikali sağlanır ve ayrıca Kuruma yazılı olarak bilgi verilir.

(7) Denetçi, aşağıda belirtilen konular da dâhil olmak üzere BSD sırasında ortaya çıkan ve önemli bulduğu her konuda yöneticileri yazılı veya sözlü olarak derhal bilgilendirir:

a) Muhtemel kısıtlamalar ve ilave çalışmalar da dâhil olmak üzere BSD'nin genel yaklaşımı ve kapsamı,

b) Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerinde önemli bir etkisi olan ya da olabilecek politika oluşturma süreci ile ilgili aksaklıklar, politika uygulamalarındaki sorunlar ya da politika uygulamalarındaki değişiklikler,

c) Denetlenenin faaliyetlerinin sürekliliği üzerinde şüphe uyandırabilecek belirsizlikler,

ç) Bilgi sistemlerine ve iş süreçlerine veya denetim raporuna önemli etkisi olabilecek konularda yöneticilerle olan görüş aykırılıkları,

d) Bilgi sistemleri ve iş süreçleri içerisinde yer alan önemli zayıflıklar ve riskler.

(9) Sözlü olarak bilgilendirmenin yapıldığı durumlarda denetçi çalışma kâğıtlarında bildirilen hususları ve alınan cevapları belgelendirir.

(10) Denetçiler, BSD çerçevesinde ilgililerce kendilerine tevdi edilen dokümantasyon ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde iyi niyetle, güvenli şekilde ve değiştirmeden muhafaza etmekle ve işin bitiminde iadesiyle yükümlüdürler. Denetim kanıtı oluşturan dokümanların kopyaları yetkili kuruluş tarafından saklanabilir.

(11) Yetkili kuruluşlar ve denetçiler, BSD faaliyetleri dolayısıyla öğrendikleri ve ilgili düzenleme hükümlerine göre sır kapsamında bulunan bilgilerin kendi nezdlerinde korunmasına ilişkin tedbirleri alır, bu bilgileri kanunen açıkça yetkili kılınanlardan başkasına açıklayamaz ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi yararlarına kullanamazlar. Bu çerçevede asgari olarak aşağıda yer verilen hususlar dikkate alınır:

a) Yetkili kuruluşlar BSD sırasında elde ettikleri kendi nezdlerinde bulunan sır kapsamındaki verilerin ve BSD kapsamında kullandıkları sistemlerin güvenliğine ilişkin politika, prosedür ve süreçleri tesis ederler.

b) Yetkili kuruluşlar bünyelerinde bulunan sır kapsamındaki verilerin yer aldığı veri tabanlarına, BSD sürecinde kullanılan uygulamalara ve sistemlere erişim için uygun bir yetkilendirme ve erişim kontrolü tesis eder. Görev ve sorumluluklar göz önünde bulundurularak, gerekli olan en kısıtlı yetki ve erişim hakkı verilir. Yetkiler ve erişim hakları en az yetki prensibi açısından asgari yılda bir kez gözden geçirilir.

c) BSD kapsamında yetkili kuruluşa ait bilgi sistemleri üzerinde gerçekleşen işlemler için işlemlerin türü, niteliği ve verinin hassasiyet derecesi dikkate alınarak uygun bir kimlik doğrulama mekanizması kurulur. Aynı kullanıcı hesabının birden fazla kişi tarafından kullanılması engellenir ve kimlik doğrulamada inkâr edilmezlik sağlanır.

ç) Yetkili kuruluşun BSD faaliyetlerine ilişkin bilgi sistemleri üzerinde etkin bir denetim izi mekanizması tesis edilir. Bilgilere erişilmesi, sorgulanması, bunlara yönelik erişim yetkilerinin verilmesi veya değiştirilmesine yönelik işlemler ve bunlara yönelik yetkisiz erişim teşebbüslerine ilişkin iz kayıtları tutulur.

(12) Denetlenen tarafından BSD'ye ilişkin bilgi ve belgelerin yetkili kuruluşa verilmemesi halinde bu durum Kuruma ivedilikle bildirilir.

(13) Yetkili kuruluşların denetçilerinde yapılan değişiklerin Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilmesi zorunludur. Kurumca yapılan değerlendirme neticesinde kırkbeş gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmeyen değişiklikler geçerli sayılır.

(14) Yetkili kuruluş, BSD'den kaynaklanabilecek riskleri de karşılayabilecek kapsamda mesleki sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdür.

(15) Yetkili kuruluş, istihdam ettiği denetçiler tarafından bu Yönetmelik kapsamında düzenlenecek çalışma kâğıtlarını ve denetime ilişkin her türlü bilgi, belge ve sistemi istenildiğinde Kuruma göndermek ya da Kurumun denetime yetkili meslek personeline sunmak zorundadır.

(16) Yetkili kuruluşlar ve denetçileri BSD sözleşmesi öncesinde BDY'nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen koşulları sağlamakla yükümlüdür.

(17) Yetkili kuruluşlar bilgi sistemleri ve iş süreçleri konularında danışmanlık hizmeti verdikleri şirketleri hizmetin sona erdiği takvim yılından başlayarak 2 yıl denetleyemezler.

(18) Yetkili kuruluşlar BSD gerçekleştirdikleri şirketlere denetim dönemi sonrasındaki 2 yıl bilgi sistemleri ve iş süreçleri konularında danışmanlık hizmeti veremezler.

(19) Bu yönetmelik kapsamında yetkilendirilen kuruluşlar, birincil sistemlerini ve her türlü yedeğini yurt içinde bulundurmak zorundadır. Yetkilendirilen kuruluşların faaliyetlerini yürütürken kullanmakta olduğu herhangi bir sistem ya da uygulamanın birincil sistemler

kapsamına girmemesi için sistem veya uygulama üzerinden herhangi bir iş sürecinin yürütülmemesi, denetlenene ait verilerin işlenmemesi, iletilmemesi ve saklanmaması gereklidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Denetimine İlişkin Esaslar

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetiminin kapsamı

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak olan denetim çalışması bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde tanımlanan bilgi sistemleri denetimi ile yine bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde tanımlanan iş süreçleri denetiminden oluşur.

(2) Denetçi, denetlenenin bilgi sistemleri ve iş süreçleri kapsamında inceleyeceği süreç, sistem, faaliyet ve kontrol mekanizmalarını, risk odaklı bir bakış açısıyla ve önemlilik kriterini esas alarak yazılı olarak belirler. Bununla birlikte denetçi, önemlilik kriteri çerçevesinde belirlediği denetimlerin kapsamının; bu Yönetmelik kapsamında oluşturacağı denetim görüşüne makul güvence sağlamak için yeterli denetim kanıtı elde edecek şekilde olmasını temin eder.

(3) Denetlenenin iç kontrol sistemiyle ilgili olarak iç sistemleri bünyesinde yürütülen faaliyetler, 25 inci madde kapsamında ve iş süreçlerinin denetimi dâhilinde incelenir.

(4) Bankalar, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında İş süreçleri denetimi her yıl, bilgi sistemleri denetimi ise iki yılda bir kez yapılır.

(5) Diğer finansal kuruluşlarda bilgi sistemleri denetimi üç yılda bir yapılır.

(6) Kurum, gerekli gördüğü hallerde denetlenenlerden herhangi biri ya da tüm denetlenenler için, bu denetimlerin kapsamını ve sıklığını farklılaştırabilir.

(7) Konsolide BSD kapsamında denetime tâbi tutulacak kuruluşlar, denetlenenin konsolide finansal tablolarının oluşturulmasına ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan ve konsolide finansal tabloların oluşturulmasına dahil edilecek kredi kuruluşu veya finansal kuruluş niteliğine sahip kuruluşların tespitinde esas alınan hükümler doğrultusunda belirlenir.

(8) Denetçi, altıncı fıkra uyarınca denetime tâbi tutacağı ortaklıklarda gerçekleştireceği BSD kapsamını, önemlilik kriterini kullanarak, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliğinin tespit edilmesini sağlayacak şekilde yazılı olarak belirler.

Bilgi sistemleri ve bankalarda iş süreçleri denetimi ile bağımsız denetimin ilişkisi

MADDE 22 – (1) Bağımsız denetim ile BSD; birbirlerinin kapsam ve sonucunu etkileyecek hususlar ihtiva etmeleri nedeni ile bütünsel bir yaklaşım içinde planlanır ve uygulanır.

(2) Denetçi BSD kapsamını belirlerken ve bu kapsamdaki çalışmalarını yürütürken; denetim görüşünü destekleyecek düzeyde yeterli denetim kanıtı elde edilmesinin yanı sıra, bağımsız denetime ilişkin denetim riski değerlendirmelerini desteklemek için de denetim kanıtı elde edilmesini gözetir.

(3) Bilgi sistemleri ve bankalarda iş süreçleri denetimine ilişkin görüşün "şartlı", "olumsuz" ya da "görüş bildirmekten kaçınma" şeklinde olması durumunda; görüş ve görüşe esas teşkil eden tespitler bağımsız denetçiye yazılı olarak iletilir.

Bilgi sistemleri denetimi

MADDE 23 – (1) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrollerini, önemlilik kriterini esas alarak belirlediği kapsam dâhilinde uyumluluk, etkinlik ve yeterlilik açısından incelemeye tâbi tutar.

(2) Genel kontroller, tesis edilmelerinde esas alınan çerçeve, standart ya da metodolojiden bağımsız olarak; denetlenenin bilgi sistemleri yönetiminde esas alınacak ilkelere ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenlemelerdeki hükümler gözetilerek denetlenir.

İş süreçleri denetimi

MADDE 24 – (1) Denetçi, denetlenenin tabi olduğu mevzuat çerçevesinde yürüttüğü faaliyetlere ilişkin iş süreçlerini ve bu süreçler üzerindeki iç kontrollerini, önemlilik kriterini esas alarak belirlediği kapsam dâhilinde uyumluluk, etkinlik ve yeterlilik açısından incelemeye tâbi tutar.

(2) Bankalarda iş süreçlerinin denetimi kapsamında bankacılık faaliyetlerine ilişkin aşağıda yer alan süreçler ve gerekli görülen diğer süreçler ile ilgili hususlar önemlilik kriteri çerçevesinde dikkate alınarak değerlendirilir:

a) Mevduat ve Katılma Hesabı Süreci:

1) Mevduat/katılma hesapları ile özel cari hesapların açılışı, sınıflandırılması, kapatılması, fiyatlaması ve bu hesaplara ilişkin diğer işlemler,

2) Çek/senet işlemleri,

3) Fon transferleri, bloke koyma/kaldırma ve tahsilat işlemleri, saklama ve emanet işlemleri,

4) Tasarruf mevduatı kapsamının belirlenmesi ve tasarruf mevduatı sigorta primlerinin hesaplanması,

5) Ortak kullanılan hesaplar,

6) Zorunlu karşılık hesaplamaları,

7) Kredili Mevduat Hesabı tanımlama ve limitlendirme, değişken faiz uygulaması,

8) Katılma hesaplarına ödenecek kar payı tutarlarının Birim Değer Hesap Tablosu üzerinden hesaplanması,

9) Şüpheli işlem tespiti ve suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı,

10) Zaman aşımına uğrayan hesaplar,

11) Müşterilere ait hassas bilgilerin ve finansal bilgilerin gizliliğinin sağlanması,

12) Her türlü yasal kesintiye ve ücretlendirmeye ilişkin mudilerin yeterli seviyede bilgilendirilmesi, kar dengeleme rezervinin ayrılması ve kullanımı,

13) Mevduatın/katılma hesaplarının farklı para birimleri arasında dönüştürme süreçlerinin ve kurlarının belirlenmesi,

14) TCMB tarafından belirlenen veya TCMB'ye bildirilen azami oranlara/tutarlara uyumun sağlanması.

b) Bireysel/Kurumsal Kredi Süreçleri:

1) Kredi başvurularının alınması, değerlendirilmesi, limit tanımlama, kredi tahsisi, fiyatlaması, kullandırımı, onayları ve değerlemesi,

2) Kredilerin derecelendirilmesi, müşteri analizi ve skorlamaları, risk gruplarının belirlenmesi,

3) Krediler nedeniyle üstlenilen ve üstlenilecek risklerin ölçülmesi, izlenmesi, kontrolünün sağlanması, raporlanması ve riskleri karşılayacak yeterli sermayenin ayrılması,

4) Kredi portföyü kalitesinin takibi portföy analizi ve portföy toplulaştırması, büyük krediler ve risk yoğunlaşmaları Kredilerin risk ağırlıklarının tespiti, solo ve konsolide bazda kredi sınırları, , yasal sınırlara uyumsuzluk ve aşımların giderilmesi,

5) Teminat tanımlama, teminat değerlemesi, yoğunlaşması, açık ve fazlasının takibi, aktarımı, silme, kredi teminat oranının izlenmesi, net gerçekleşebilir değer hesaplamaları, diğer teminat işlemleri,

6) Gayrinakdi krediler, Finansal Kiralama İşlemleri,

7) İpotek teminatlı veya krediye dayalı menkul kıymet işlemlerinde dayanak varlık havuzunun takibi ve diğer işlemler,

8) Kredi geri ödeme tabloları ve ilgili hesaplamalar,

9) Kredilerin sınıflandırılması, takip hesaplarına aktarım süreci ve karşılık hesaplamaları,

10) Stres testleri ve senaryo analizleri, yaşlandırma raporlarının hazırlanması,

11) Yeniden yapılandırma, yeniden sınıflandırma,

12) Donuk alacakların yönetimi, teminatlardan yapılan tahsilatlar,

13) Vergi dâhil işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

14) Proje kredilerinin, belirli bir program veya kampanya dâhilinde kullandırılan kredilerin ayrıca takip edilebilmesi,

15) Kredi açma yetkisinin devri, yetki aşımı kaynaklı risklerin ayrıca belirlenmesi,

16) Sınır ötesi kredilendirme işlemleri, bunlara ilişkin ülke ve transfer riski gibi ilave riskler,

17) Beklenen kredi zararı (BKZ) hesaplamalarına ilişkin veri setinin ve ölçüm modellerinin oluşturulması, BKZ tahminlerini etkileyen faktörlerin düzenli olarak gözden geçirilmesi, BKZ hesaplamalarının değerlendirilmesi,

18) BKZ hesaplamasının gerektiğinde kredi grupları bazında ölçümünün sağlanması,

19) Karşı taraf kredi riski (KKR) yönetim, politika ve prosedürleri, KKR pozisyonlarının değerlemesi,

20) Kredi pazarlama ve tahsis birimleri ile izleme ve takip birimlerinin organizasyon yapısı içerisinde çıkar çatışması oluşmayacak şekilde konumlandırılması,

21) Yasal düzenleme ile bireysel kredilere getirilen vade, faiz/kar payı, komisyon vb. sınırlarının takibi,

22) Kredi Reeskontları ile kredilerden kaynaklı nakit akışlarının karşılaştırılması ve değerlendirilmesi,

23) Benzer kredi riski özelliği taşıyan kredilerin gruplandırılmasına ilişkin kredi riski derecelendirme süreci tesisi ve bağımsız bir gözden geçirme fonksiyonun sağlanması,

24) Kredinin kullandırım amacının belirlenmesi ve takibi amacıyla gerekli süreçlerin ve sözleşme koşullarının oluşturulması, takibi ve kontrolünün sağlanması,

25) Satım yöntemlerine dayalı işlemlerde fon kullandırımı,

26) Özel nitelikli kredilerin (KGF vb) tahsisi, izlenmesi, tahsili veya tasfiyesi,

27) Yabancı para cinsinden kredi kullandırımı ve takibi,

28) Destek hizmet alımları.

c) Muhasebe ve Finansal Raporlama Süreci:

1) Faiz, gelir/gider tahakkuku ve reeskont hesaplamaları,

2) İşlem bazında tek düzen hesap planına uygunluk,

3) Amortisman, vergi, kar payı hesaplamaları,

4) Muhasebe fişi kesilmesine ilişkin yetkilendirme süreci,

5) Mizanın oluşumu,

6) Geriye dönük muhasebe fişi kesilmesi işlemleriyle ilgili yetkilendirmelerin varlığı ve ilgili kayıtların bütünlüğü ve izlenebilirliği,

7) İşlem numaralarının ardışıklığının sağlanması,

8) İşlem limitlerinin ve yetkilerinin kontrolü,

9) Şube ve genel müdürlük kayıtları arasındaki mutabakatlar,

10) Hesap planı düzenleme ve değişikliklerine ilişkin kontroller,

11) Defteri kebir hesapları ile yardımcı, alt ve geçici hesapların mutabakatı,

12) Yasal ve yardımcı defterler arası mutabakatlar,

13) İşlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

14) Banka kayıtlarının ve bilgi kaynaklarının finansal raporlamalarda kullanımı,

15) Solo ve konsolide finansal raporların hazırlanması,

16) Muhasebe kayıtlarının yurt içinde tesis edilmesi zorunlu birincil sistemler üzerinden ve arada başka bir muhasebe sistemini referans almaksızın THP'ye ve TMS'ye uygun olarak doğrudan oluşturulması,

17) Düzenleyici ve denetleyici otoritelere yapılan raporlamaların performansı,

18) Yasal sınırlara uyum, likidite ve sermaye planlama projeksiyonları,

19) Risk yönetimi, model geliştirme ve validasyon,

20) Bulgu yönetimi.

ç) Alternatif Dağıtım Kanalları (ADK) Süreci:

1) ADK üzerinden müşteri kullanımına sunulan ürünlerde hatalı fiyat oluşumunun ve müşteri limitlerinin aşılmasının önlenmesi,

2) ATM üzerinden gerçekleştirilen işlemlerin ilgili müşteri hesaplarıyla anlık mutabakatının yapılması,

3) Güncel sahtekârlık girişimleriyle ilgili olarak müşterilerin uyarılması,

4) Destek hizmeti alımları,

5) Faizsiz bankacılık ilke ve standartları kapsamında müşterilerin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi.

d) Banka ve Kredi Kartları Süreci:

1) Banka ve kredi kartı başvuru değerlendirme, limit tahsisi, kart iptali,

2) Müşteri skorlama, limit artış taleplerinin değerlendirilmesi ve limit aşımlarının önlenmesi, kart hamilinin işlemleriyle gerçekleşen limit aşımlarına ilişkin işlemler,

3) Kart ile gerçekleştirilen YP işlemler,

4) Kart basım ve dağıtım işlemleri, sırların saklanması,

5) Üye işyeri ve POS işlemleri,

6) Kartların kullanımı ve hediye puanı gibi uygulamalar,

7) Takip hesaplarına aktarım süreci ve karşılık hesaplamaları, geciken ödemelere ilişkin faiz oranı uygulamaları,

8) Yaşlandırma raporlarının hazırlanması ve yeniden yapılandırma işlemleri,

9) Banka ile kart merkezi mutabakatları gibi mutabakat kontrolleri, bilgi alışverişi,

10) Kart kullanım faiz artışlarının müşteriye bildirimi ve faiz hesaplamaları, ücretlendirme,

11) Kayıp/çalıntı kartlar,

12) Şüpheli işlemlerin tespiti, takibi ve bu işlemlere karşı alınacak aksiyonlar, Sahtecilik ve dolandırıcılık olaylarının önlenmesi,

13) Yasal düzenleme ile kredi kartı taksit sayılarına getirilen vade sınırlarının takibi,

14) Kullanıma yeni açılan kartlara ait şifrelerin müşteri ile paylaşılması,

15) Kredi kartı nakit işlemleri, limit ve tahsisler,

16) Hesap kesim tarihlerinin değiştirilmesine ilişkin kontroller,

17) Kartların bloke edilmesi ve kullanıma kapatılması,

18) POS cihazları ve yazılımlarının, kartlara ilişkin hassas verilerin üçüncü taraflara aktarılmasının önlenmesi,

19) Üye işyerlerinin, ilgili mevzuatla izin verilenler hariç olmak üzere, kartlara ilişkin hassas veriyi tutmalarının, işlemelerinin ve kaydetmelerinin önlenmesi,

20) İnternet üzerinden kart ile gerçekleştirilen işlemler,

21) Bilgi alışverişi, kuruluşlarının faaliyetlerine kesintisiz olarak devam etmelerine yönelik işlemler,

22) Kart sözleşmelerinin ilgili mevzuata ilişkin kısıtları içerecek şekilde hazırlanması,

23) Destek hizmeti alımları,

24) TCMB tarafından belirlenen veya TCMB'ye bildirilen azami oranlara/tutarlara uyumun sağlanması.

f) Ödeme Sistemleri Süreci:

1) EFT, EMKT, Takasbank, SWIFT işlemleri ve bunlarla ilgili güvenlik kayıtları, eşleşen ve eşleşmeyen işlemlere ilişkin mutabakat ve iade işlemleri gibi ödeme sistemi kontrolleri,

2) Organize ve tezgâh üstü piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin takas ve mahsubu,

3) Takas ve mahsuplaşma işlemi gerçekleştirilen kurum ve kuruluşlardaki limitlerin takibi,

4) E-para ve ödeme faaliyetleri, bunlara ilişkin mutabakat ve takas işlemleri.

g) Hazine/Menkul Kıymetler ve Fon Yönetimi Süreci:

1) Menkul kıymet ve fon yönetimi ile bu işlemlere ilişkin banka içi limitlerin takibi,

2) Türev ürünleri, müşteriler tarafından yapılan türev işlemlere ilişkin limit tanımlamaları,

3) Nostro, vostro ve loro bakiyelere ilişkin mutabakatlar ve muhabir kayıtlarının kontrolü,

4) İşlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

5) Bankanın döviz pozisyonunun anlık veya anlığa yakın (günlük) olarak izlemesi,

6) Müşteri hesaplarına yapılan kupon ve itfa ödemeleri,

7) Yatırım işlemlerinde müşterinin yatırım hesabı ile müşteri bilgileri arasındaki doğruluk işlemleri,

8) Açığa satış/alış, kredili işlemler (altın, döviz vs), bloke koyma ve kaldırma işlemleri,

9) Bankanın faaliyet izni olan finansal ürünlerin alım satımına aracılık veya banka stokunda bulunan ürünlerin alım satım işlemleri,

10) Döviz veya fiyatı dövize göre değişen ürünlerle faiz içeren menkul kıymetlere ilişkin fiyat değişimlerinin müşteri hesaplarına anlık veya anlığa yakın olarak yansıtılması,

11) Menkul kıymet ihraçları, menkul kıymetleştirme, yurt içi ve yurt dışı borçlanmalar,

12) Hazine ürünleri reeskontları ile bu ürünler kaynaklı nakit akışlarının karşılaştırılması ve değerlendirilmesi,

13) Destek hizmeti alımları.

(3) Kurum denetlenenlerde BSD kapsamında denetlenecek iş süreçlerini belirlemeye yetkilidir.

(4) İş süreçleri üzerindeki kontrollerin etkinliği, ilgili bilgi sistemleri genel kontrollerinin etkin ve yeterli olmasına bağlıdır. Bu nedenle denetçi, iş süreçleri üzerindeki kontrollerin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliğine ilişkin incelemelerde bulunurken, gerekli gördüğü bilgi sistemleri genel kontrollerinin etkinlik ve yeterlilik durumunu dikkate alır. Denetçi söz konusu genel kontrolleri, denetim kapsamına dahil eder, etkinlik ve yeterlilikleri ile iş süreçleri üzerindeki kontrollere olan etkilerini değerlendirir.

(5) Denetçi ikinci fıkrada ifade edilen ve önemlilik değerlendirmesi sonucunda denetim kapsamına dahil ettiği süreçler için asgari olarak aşağıdaki kontrolleri test eder:

a) Yönetimce kontrollerin etkin olarak çalışmasının engellenmesini önleyecek ya da tespit edecek kontroller,

b) Denetlenenin bilgi sistemleri genel kontrolleri ve iş süreçlerindeki kontrollere ilişkin risk değerlendirme süreci,

c) Süreç ve işlemlerin sonuçlarının gözetimine ilişkin gözden geçirme, raporlama, sorgulama ve mutabakat gibi kontroller,

ç) Kontrollerin gözetimine yönelik kontroller,

d) Bankalarda dönem sonuna ilişkin muhasebe ve finansal raporlama süreci üzerindeki kontroller,

e) Bankalarda mükerrer bilgi sistemleri ve çift kayıt sistemi gibi sahtecilik ve usulsüzlüklerin önlenmesine ve tespit edilmesine ilişkin kontroller,

f) Bankalarda faiz, masraf, komisyon, stopaj vs. oran ve miktarları, vade ve valör bilgileri ile diğer önem arz eden bankacılık bilgilerine ilişkin veri, işlem ve kayıtların bütünlüğü ve güvenilirliğine ilişkin kontroller,

g) Görevler ayrılığı prensibinin uygulanmasına ilişkin kontroller,

ğ) Yetkilendirme ve erişim kontrolleri ile bu kontrollerin gözden geçirilmesine ilişkin kontroller,

h) Risk arz eden işlemlerin gerçekleştirilmesinde yer alan/yer alması gereken onay mekanizmaları,

ı) Veri, işlem ve kayıtların gizliliğine ilişkin kontroller,

i) Denetim izlerinin tutulması, güvenliğinin sağlanması ve düzenli olarak gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin kontroller.

(6) İş süreçleri denetimini, yetkili kuruluş tarafından bu faaliyeti yürütmekle görevlendirilen finansal denetçi ve bilgi sistemleri denetçisi birlikte gerçekleştirir.

İç kontrol ve iç denetim sistemine ilişkin değerlendirme

MADDE 25 – (1) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrolleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerle sınırlı olmak üzere denetlenenin iç kontrol ve iç denetim sistemleri bünyesinde yürüttüğü çalışmalarını önemlilik kriteri çerçevesinde değerlendirir. Bu kapsamda;

a) İç kontrol sistemine ilişkin yürütülen faaliyetler incelenirken asgari olarak;

1) Kontrol ortamına ilişkin hususlar,

2) Yönetim tarafından etkin ve yeterli bir iç kontrol sisteminin tesis edilmesi, işletilmesi ve gözetimine ilişkin benimsenen yaklaşım ve uygulaması,

3) Denetlenenin tabi olduğu mevzuat uyarınca kurulan meslek birlikleri tarafından belirlenen etik ilkelerin uygulanması ve çalışanların bu konudaki farkındalık düzeyi

dikkate alınır.

b) İç denetim biriminin iç kontrol sisteminin etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğunun gözetimine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve performansını değerlendirir.

c) İç denetim biriminin değerlendirilmesi kapsamında denetlenenin bilgi sistemleri denetimi faaliyetleri dikkate alınır. Denetlenenin bilgi sistemleri denetimi fonksiyonu değerlendirilirken asgari olarak;

1) Ekibin organizasyon içerisindeki yeri ve bağımsızlığı,

2) Ekibi oluşturan personelin nitelik ve sayı açısından yeterliliği,

3) Planlanan ve gerçekleştirilen denetim çalışmaları,

4) Denetim sonuçlarının takibi

incelenir.

ç) Denetçi, denetlenenin iç kontrol sistemine ilişkin risk değerlendirme sürecinde yürütülen faaliyetler ve performansını değerlendirir.

ALTINCI BÖLÜM
Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Denetimi Metodolojisi

Denetim stratejisi ve denetim planı

MADDE 26 – (1) Yürütülecek denetim çalışması için, denetlenenin faaliyetlerinin bilgi sistemlerine bağlılık ve bilgi sistemlerinin karmaşıklık derecesi, ekonomik, finansal beklentiler ile bunların bilgi sistemleri ile ilişkileri ve iç sistemlerinin yeterliliği hakkındaki denetçi kanaatine bağlı olarak denetimin kapsamı, zamanlaması ve yönlendirilmesini düzenleyen ve denetim planının geliştirilmesinde esas oluşturacak bir BSD stratejisi oluşturulur.

(2) BSD stratejisi, denetimin kapsamı, denetim esnasında kullanılacak önemlilik değerlendirmesi, denetlenecek süreçlerde denetim süresince meydana gelebilecek önemli değişiklikler gibi konuları içerir.

(3) Denetçi, denetim riskini makul bir düzeye indirebilecek yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilmesi için BSD stratejisine uyumlu bir denetim planı oluşturur.

(4) BSD stratejisi ve planı oluşturulurken, iç kontrol ve iç denetim raporları, BSD denetim raporları, denetlenen ve Kurum arasında gerçekleşen yazışmalar ile Kurum tarafından verilen talimatlar dikkate alınır.

(5) BSD planlaması yapılırken, denetlenenin sistem ve süreçlerini konu alan bir risk değerlendirmesi çalışması yapılır ve bu çalışmanın sonuçları önemlilik kriteri açısından değerlendirilir.

(6) BSD planı asgari olarak;

a) Denetim tekniklerinin türü, zamanlaması ve detay seviyesinin tanımını,

b) Önemli veya kayda değer kontrol eksikliği risklerinin değerlendirilmesinde kullanılan risk değerlendirme tekniklerinin türü, zamanlaması ve detay seviyesinin tanımını,

c) BSD faaliyetinde görev alacak ekip üyelerinin bireysel yetenek ve yeterliliklerini dikkate alarak, denetim ekibinin sevkine ve faaliyetlerinin gözetimine ilişkin planlamayı

içerir.

(7) BSD stratejisi ve denetim planı, denetim sürecinde gerekli görüldüğü takdirde nedenleri ile birlikte belgelenerek güncellenir ve değiştirilir.

(8) Denetçi, denetimi planlarken, hata, suiistimal ve yasa dışı fiillere ilişkin riskleri dikkate alır.

Denetim teknikleri ve kontrollerin test edilmesi

MADDE 27 – (1) Denetçi, denetim görüşünün oluşturulmasına makul güvence sağlayacak düzeyde yeterli ve gerekli ölçüdeki denetim kanıtlarını elde etmek için aşağıdaki denetim tekniklerinden hepsini ya da bir kısmını uygun zaman ve detay kapsamıyla kullanır:

a) Bilgi toplama,

b) Gözlem,

c) Sorgulama ve doğrulama,

ç) Yeniden gerçekleştirme,

d)Yeniden hesaplama,

e) Analitik inceleme.

(2) Denetçi, test edeceği kontrollerin kapsamını, önemlilik ilkesini gözeterek ve test edeceği kontrol kümesinin bilgi sistemleri ve iş süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin bütününün etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında kendisine makul bir güvence sağlayacak şekilde belirler.

(3) Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu olduğuna dair görüş verilebilmesi için, incelemeye tâbi tutulan tüm kontrollerin, tasarım ve işletiminin etkinlikleri ve uyumluluklarının test edilmesi gerekir.

(4) Denetçi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, test ettiği kontrolle ilişkili önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde testlerini detaylandırır, örneklem hacmini genişletir ve kanıtlarının yeterlilik ve güvenilirlik seviyesini artırır.

(5) Denetçi kontrole ilişkin test kapsamını belirlerken ilgili kontrolün uygulanma sıklığı, faal olma durumu açısından güvenilen süre, kontrollerdeki sapma beklentisi gibi kontrol karakteristiklerini dikkate alır.

(6) Denetçi sadece bilgi toplama tekniğini kullanarak elde ettiği denetim kanıtıyla bir kontrolün etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğuna ilişkin görüş oluşturamaz.

(7) Denetçi, bir kontrolü test ederken dikkate alacağı zaman boyutunu denetim döneminin bütününe ilişkin görüş oluşturacak şekilde belirler.

Denetim örneklemesi

MADDE 28 – (1) Denetim örneklemesi; denetim tekniklerinin, tüm kalemlerin seçilme şansı olacak şekilde denetime ilişkin bir ana kütlenin yüzde 100'ünden daha azına uygulanmasını ifade eder. Denetim örneklemesi denetçiye, örneklerin alındığı toplam veri seti ile ilgili görüş oluşturulabilmesini teminen seçilen örneklerle ilgili denetim kanıtlarını elde etme ve değerlendirme olanağı sağlar. Denetim örneklemesinde, istatistiki ya da istatistiki olmayan yaklaşımlar kullanılabilir.

(2) Denetçi, denetim örneğini oluştururken, denetim tekniğinin amacını ve örneğin seçileceği ana kütlenin niteliklerini göz önünde bulundurmak zorundadır.

(3) Denetçi, örnek hacmini belirlerken, denetim riskinin kabul edilebilir derecede düşük bir seviyeye indirilip indirilmediğini dikkate almak zorundadır. Örnek hacmi, denetçinin kabul

edebileceği denetim riski seviyesinden etkilenir. Denetçinin kabul edebileceği risk düştükçe, örnek hacminin de o oranda artması gerekir.

(4) Denetçi, ana kütlenin içerisinde örneklenebilecek tüm örnekleme birimlerinin seçilme şansı olduğu beklentisiyle örnek seçimini yapar. Örneklemenin amacı ana kütlenin tümüne ilişkin sonuçlar ortaya çıkarmak olduğundan, denetçi ana kütleyi temsil edecek özelliklere sahip ve önyargılardan uzak örnekler seçmeye gayret eder.

Denetim kanıtı

MADDE 29 – (1) Denetim kanıtı, denetçinin bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğuna ilişkin görüşünü dayandırdığı sonuçlara ulaşmak amacıyla kullandığı tüm bilgilerdir.

(2) Denetçi; görüşünü dayandırdığı güvenilir, yeterli ve uygun denetim kanıtlarını elde edebilmek için gerekli denetim prosedürlerini tasarlar ve gerçekleştirir.

(3) Test edilmek üzere seçilen her bir kontrolün; etkinlik ve yeterliliğine ilişkin gerekli denetim kanıtı seviyesi, ilgili kontrolün çalışmaması durumunda önemli veya kayda değer kontrol eksikliğine sebebiyet verme ihtimaline bağlıdır.

(4) Denetçinin, güvenilir denetim kanıtı elde edebilmesi için, uyguladığı denetim tekniklerinin dayandığı bilgilerin tam ve doğru olması gerekir. Denetçi, denetim tekniklerini uygularken tam ve doğru olduğuna ilişkin yeterli araştırmayı yapmak koşuluyla denetlenen tarafından üretilen bilgileri de kullanabilir.

Bulguların değerlendirilmesi

MADDE 30 – (1) Denetçi, denetim çalışmasının sonunda, tespit ettiği her bir kontrol zayıflığını ayrı ayrı inceler ve bu zayıflıkları hem tek başlarına, hem de birlikte oluşturacakları farklı kombinasyonlarla değerlendirerek bunların kayda değer kontrol eksikliği veya önemli kontrol eksikliği olarak sınıflandırılmasını nitel ve nicel yöntemler kullanarak gerçekleştirir.

(2) Denetçi, kontrol zayıflıklarını değerlendirirken temel olarak; bunların birlikte veya ayrı ayrı; sebep olabileceği yanlışlıkların ortaya çıkma olasılığını ve ortaya çıktığındaki etkisini göz önünde bulundurur.

(3) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrollerine ilişkin kontrol zayıflıklarını değerlendirirken, bunların iş süreçleri üzerindeki kontrollere olan etkisini de dikkate alır.

(4) Denetçi, denetim esnasında aşağıdaki alanlardan herhangi birinde kontrol zayıflığı ile karşılaşması durumunda bunları en azından kayda değer kontrol eksikliği olarak kabul eder:

a) Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasına ilişkin politikalar,

b) Denetlenenin tabi olduğu Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan alt düzenlemeler ve talimatların gereğinin yerine getirilmesine ilişkin kontroller,

c) Sahteciliği önleyen kontroller veya programlar,

ç) Rutin veya sistematik olmayan işlemler,

d) Yılsonu finansal raporlama süreci.

(5) Denetçi aşağıdaki durumlardan herhangi biriyle karşılaşması halinde bunları en azından kayda değer kontrol eksikliği olarak kabul eder ve önemli kontrol eksikliğine güçlü birer işaret olarak algılar:

a) Hata veya suistimal nedeniyle, denetlenenin varlık ve yükümlülüklerinin farklı şekilde yansıtılarak mevzuatta tanımlanan ve yasal yükümlülükler bakımından denetlenen ile ilgili alınması gereken kararları veya sağlıklı bir finansal değerlendirme yapılmasını etkileyecek şekilde, önceden yayımlanmış olan finansal tablolar üzerinde düzeltmeler yapılması,

b) Cari döneme ait finansal tablolarda veya verilerde denetlenenin iç kontrol birimlerince önceden fark edilmemiş olan önemli bir yanlış beyanın denetim esnasında denetçi tarafından tespiti,

c) Denetlenenin farklı birimlerinden aynı hususa ilişkin olarak gelen bilgi, belge ve veriler arasında tutarsızlık olduğunun tespit edilmesi,

ç) Denetlenenin yönetimi tarafından denetçiye verilen beyanlarda kasıt içermese dahi önemli bir yanlış beyanın tespit edilmesi,

d) Aksiyon planında yer verilen taahhütlerin yerine getirilmemiş olması,

e) Bankanın büyüklüğü dikkate alınarak iç denetim ve risk yönetim fonksiyonlarının etkin bir iç kontrol ortamının tesis edilmesi için gerekli olduğunun düşünüldüğü durumlarda, bilgi sistemlerine yönelik söz konusu fonksiyonların bulunmaması veya etkin olmaması,

f) Bilgi sistemleri ile denetlenenin faaliyetlerine ilişkin süreç ve sistemler kapsamında mevzuata uyum kontrolünü sağlayacak bir birimin/fonksiyonun bulunmaması veya etkin olmaması,

g) Yönetici veya yöneticilerin dâhil olduğu küçük dahi olsa bir sahteciliğin tespit edilmesi,

ğ) Yöneticilere iletilmiş olan kayda değer bir kontrol eksikliğinin makul bir süre geçmesine rağmen hala düzeltilmemiş olması,

h) Etkin bir iç kontrol ortamının tesis edilmemiş olması,

ı) Bankalarda denetim komitesince, muhasebe, finansal raporlama ve iç kontrol sistemi üzerinde etkin bir gözetimin tesis edilmemiş olması.

Denetim görüşünün oluşturulması ve denetim mektubu

MADDE 31 – (1) Yapılan denetim sonucunda aşağıdaki durumlarda, kendilerine bağlı denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak BSD gerçekleştiren kuruluşun denetim raporunu imzalamaya yetkili denetçileri bankalarda ek-10, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında ek-18 ve diğer finansal kuruluşlarda ek-22'de yer alan örneğe uygun olarak denetim mektubunda olumlu görüş bildirirler:

a)Herhangi bir önemli kontrol eksikliğinin bulunmaması,

b)Denetim kapsamında herhangi bir kısıtlama ya da engelleme ile karşılaşılmaması.

(2) Yapılan denetim sonucunda aşağıdaki durumlarda, kendilerine bağlı denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak BSD gerçekleştiren kuruluşun denetim raporunu imzalamaya yetkili denetçileri bankalarda ek-11, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında ek-19 ve diğer finansal kuruluşlarda ek-23'de yer alan örneğe uygun olarak denetim mektubunda şartlı görüş bildirirler:

a) En az bir önemli kontrol eksikliğiyle karşılaşılmasına rağmen, bu eksikliklerin denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreç ve sistemlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilemediğinin düşünülmesi,

b) Görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek önemde olmamakla birlikte, BSD faaliyetlerini sınırlayan herhangi bir hususun varlığı veya yeni tesis edilmiş bir sistem veya süreç hakkında yeterince bilgi edinilememesi,

c) Denetim görüşünün oluşturulması için yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilememesi.

(3) Yapılan denetimlerde rastlanılan önemli kontrol eksikliklerinin tek başlarına veya beraber değerlendirilmeleri sonucunda bilgi sistemleri ile iş süreçlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilediğine ilişkin kanaat edinilmesi durumunda, BSD gerçekleştiren kuruluşun denetim raporunu imzalamaya yetkili denetçileri kendilerine bağlı denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak, bankalarda ek-12, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında ek-20 ve diğer finansal kuruluşlarda ek-24'de yer alan örneğe uygun olarak denetim mektubunda olumsuz görüş bildirirler.

(4) Denetim çalışmalarında karşılaşılan belirsizlik ve sınırlamaların görüş belirtilmesini engelleyecek derecede önemli olduğunu düşündükleri durumlarda, BSD gerçekleştiren kuruluşun denetim raporunu imzalamaya yetkili denetçileri kendilerine bağlı bağımsız denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak, bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerindeki kontroller hakkında görüş bildirmekten kaçınabilirler. Görüş bildirmekten kaçınma durumunda düzenlenecek raporda, kaçınmaya yol açan nedenlere ilişkin denetçi görüşlerine yer verilmesi şarttır. Bu

durumda bankalarda ek-13, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında ek-21 ve diğer finansal kuruluşlarda ek-25'de yer alan örneğe uygun olarak denetim mektubu düzenlenir.

(5) Bankalarda ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında gerçekleştirilen BSD sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci ve 7 nci maddelerinde belirtilen hükümler ile bu maddede belirtilen görüş çeşitleri çerçevesinde; olumlu, şartlı veya olumsuz görüşe varılması hallerinde, sırasıyla ek-14, ek-15 ve ek-16'da yer alan örneklere uygun olarak denetim mektubu düzenlenir. Görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek şartların varlığı halinde ise, denetim mektubu ek-17'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenir.

Denetim çalışmalarının belgelendirilmesi

MADDE 32 – (1) Denetçi; raporunda yer vereceği görüşlerini desteklemek ve denetimin bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde planlandığına ve gerçekleştirdiğine dair kanıt sunmak amacıyla denetimi gerçekleştirdiği süre zarfında çalışma kâğıtlarını hazırlar.

(2) Çalışma kâğıtları, toplanan kanıtların ve denetim raporunun nihai hale getirilmeden gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine imkân verecek şekilde hazırlanır.

(3) Denetçi, çalışma kâğıtlarını, yürütülen denetim çalışması ile hiçbir bağlantısı olmayan tecrübeli bir denetçinin:

a) Gerçekleştirilen denetimin bu Yönetmelikle belirlenen hükümlere uygunluğunu,

b) Toplanan denetim kanıtları ve uygulanan denetim tekniklerinin sonuçlarını,

c) Denetim sırasında ortaya çıkan önemli hususlar ve bunlarla ilgili ulaşılan değerlendirmeleri

kavrayabilmesine olanak sağlayacak şekilde hazırlar.

(4) Çalışma kâğıtları fiziki veya elektronik ortamda tutulabilir.

(5) Çalışma kâğıtları üzerindeki tasarruf yetkisi denetçinin istihdam edildiği yetkili kuruluşa, denetim dış hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi halinde ise ilgili bağımsız denetim kuruluşuna aittir. Çalışma kâğıtları, denetlenenin yazılı izni olmaksızın Kurum dışındaki üçüncü kişilere verilemez veya açıklanamaz. Çalışma kâğıtlarının gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması yetkili kuruluşun sorumluluğundadır.

(6) Yetkili kuruluş, denetim raporu tarihinden sonraki 60 gün içerisinde tüm çalışma kâğıtlarının bir araya getirilmesinden sorumludur. Çalışma kâğıtları denetim raporu tarihinden itibaren en az on yıl süreyle saklanır.

YEDİNCİ BÖLÜM
Genel İlkeler ve Sorumluluklar

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi sözleşmesi

MADDE 33 – (1) BSD, yetkili kuruluş ile denetlenen arasında imzalanacak yazılı sözleşme çerçevesinde yürütülür. BSD sözleşmesi, yapılacak denetimin kapsam ve içeriği üzerinde taraflar arasında tam bir mutabakat sağlandığının göstergesidir.

(2) BSD sözleşmeleri, denetlenenin yönetim kurulunca onaylanarak yürürlüğe girer.

(3) Konsolide BSD sözleşmeleri hariç tutulmak üzere, denetlenen, yetkili kuruluş ile aralarındaki sözleşmeye ilişkin bilgileri usul ve esasları Kurum tarafından belirlenecek şekilde, sözleşmenin imzalanmasını takip eden otuz gün içinde Kuruma ulaştırır.

(4) Yetkili kuruluş, denetlenen ile denetim sözleşmesi yapmadan önce BSD'nin kapsam ve planlamasını belirlemek amacıyla gerekli ön araştırmayı yapmak zorundadır. Ön araştırma kapsamında, denetim sürecini olumlu ya da olumsuz etkileyebilecek hususların varlığı ve yetkili kuruluş değişikliği halinde bunun nedenleri ile ilgili olarak önceki dönemlerde denetimi üstlenen yetkili kuruluşlardan bilgi talep edilebilir. Denetlenen, önceki yetkili kuruluşa cari dönem için sözleşme yaptığı yetkili kuruluşun unvanını bildirir ve talep edilen bilgilerin verilmesi için yetkilendirir. Önceki yetkili kuruluş, bu kapsamda kendilerinden talep edilen bilgileri vermek zorundadır.

(5) BSD sözleşmelerinde, asgari olarak aşağıdaki unsurların bulunması zorunludur:

a) Denetçinin uymakla yükümlü bulunduğu düzenlemeler,

b) BSD'nin amacı, kapsamı varsa özel nedenleri,

c) Yetkili kuruluş tarafından anlaşma kapsamında sunulacak hizmetler,

ç) Tarafların sorumluluk ve yükümlülükleri,

d) Denetimde görevlendirilecek denetçiler ile bunların yedekleri,

e) Denetim ekibinde görevlendirilenlerin unvanları, öngörülen çalışma süreleri ve her biri için uygun görülen ücret tutarının ayrıntılı dökümü,

f) Denetimin başlama ve bitiş tarihleri,

g) BSD raporunun ve istenmesi halinde özel amaçlı denetim raporunun şekli ve bu raporların hazırlanma nedenleri,

ğ) Denetim raporunun teslim edileceği tarih.

(6) Denetçinin çalışma alanının önemli ölçüde sözleşme hükümlerine aykırı olarak sınırlandırılması, bilgi sistemleri ve iş süreçlerine ilişkin bilgi ve belgelerin elde edilememesi veya benzeri durumların oluşması halinde sözleşme, yazılı gerekçe göstermek ve Kuruma önceden bildirimde bulunulmuş olması koşuluyla, yetkili kuruluş tarafından feshedilebilir. Yetkili kuruluş bu durumu, denetimden çekilme gerekçeleriyle birlikte derhal Kuruma bildirir. Çekilen yetkili kuruluş çalışma kâğıtlarını ve gerekli tüm bilgileri, yerine geçecek olan yetkili kuruluşun incelemesine imkân sağlamak ve istenilmesi halinde bu dokümanlara ait uygun kopyaları sağlamakla yükümlüdür. Çekilen yetkili kuruluşun yerine geçecek yetkili kuruluşun Kurum tarafından uygun görülmesi şarttır.

(7) Denetçi, denetlenenin bazı faaliyetlerini dış hizmet sağlayıcı kuruluş aracılığı ile yürütmesi halinde BSD sözleşmesinde, dış hizmet sağlayıcı kuruluş bünyesinde denetim yapılabilmesini temin eden hükümler bulunmasını sağlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Denetiminde İşbirliği

Başka taraflarca yapılan çalışmalardan yararlanma ve işbirliği

MADDE 34 – (1) Denetçi, görüşüne dayanak teşkil edecek temel kanıtları edinmek için yeterli çalışmayı bizzat gerçekleştirir. Bununla birlikte denetim çalışmasının yapı, zamanlama ve detay seviyesi açılarından genişletilmesi amacıyla diğer yetkili kuruluşların, denetlenenin iç sistemler birimlerinin ve uzman şahısların çalışmalarından yararlanabilir.

(2) Başka taraflarca gerçekleştirilen çalışmalardan yararlanmak, denetçinin denetime ilişkin sorumluluğunu azaltmaz. Denetçi, yararlandığı çalışmalara raporunda referans veremez.

(3) Denetçi, denetim çalışmasında, denetlenenin iç sistemlerinin yeterliliği ve bağımsızlığı hakkındaki kanaatine bağlı olarak, denetlenenin iç denetim ve iç kontrol faaliyetlerini göz önünde bulundurarak mümkün olduğunca tekrardan kaçınmaya özen gösterir.

(4) Bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi, başka taraflarca gerçekleştirilen çalışmalardan hangi detay seviyesinde yararlanılabileceğinin tespiti için asgari olarak;

a) Çalışmanın kapsamının uygunluğu ve denetim programının yeterliliğini,

b) İncelenen kontrollerin yapısını,

c) Çalışmayı gerçekleştiren şahısların mesleki yeterlilik, özen, tarafsızlık ve bağımsızlığını,

ç) Çalışmanın genelini değerlendirmeye yetecek kadarını test etmek suretiyle kalitesini değerlendirir.

(5) Önceki BSD'yi gerçekleştiren yetkili kuruluş ve denetçi, denetimine esas teşkil eden her türlü bilgi ve belgeyi gizlilik ilkesi çerçevesinde, BSD'yi yapacak yetkili kuruluş ve kişilere sağlamakla yükümlüdür.

(6) Denetlenenin iç denetçileri ve iç kontrol faaliyetlerinden sorumlu olanlar, kendi raporları dâhil ihtiyaç duyulan bütün bilgileri denetçilere vermekle yükümlüdürler.

Kurum ve yetkili kuruluşlar arası işbirliği

MADDE 35 – (1) Kurum personeli, yetkili kuruluşların BSD sürecinin her aşamasına, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla, denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelemeksizin izleyici sıfatı ile eşlik edebilir. Kurum personeli, yetkili kuruluşun bilgi birikimini şahsına veya bir başka yetkili kuruluşa çıkar sağlamak için kullanamaz. Yetkili kuruluş, Kurum personelinin süreçte yer alması ve bilgi birikimini artırması bakımından gerekli katkı ve çabayı gösterir.

(2) Yetkili kuruluş birinci fıkra hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak denetlenendeki denetim programını, Kurumun talebine bağlı olarak, denetim çalışmalarının fiilen başlamasından önce Kuruma bildirir.

Dış hizmet sağlayıcıların denetlenmesi

MADDE 36 – (1) Denetçi, denetlenenin dış hizmet sağlayıcı kuruluşlar ile gerçekleştirdiği hizmetlerin bilgi sistemlerini ve iş süreçlerini nasıl etkilediğini göz önünde bulundurur, denetimini buna göre planlar ve etkin bir denetim yaklaşımı geliştirir.

(2) Denetçi, dış hizmet sağlayıcının, sunduğu hizmete ilişkin sahip olduğu, güncelliğini yitirmemiş denetim raporu, sertifika gibi belgelerden bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesi kapsamında faydalanabilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM
Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Denetimi Raporu ve Bildirimi

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimi raporu

MADDE 37 – (1) BSD raporu, önemlilik kavramı da dikkate alınarak, bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerinde değerlendirmelere yer verilen ve denetçinin kanaatinin net bir dille yazılı olarak açıklandığı metindir. Denetçinin görevi, bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontroller hakkında denetim kanıtlarını toplayıp incelemek, değerlendirmek ve bu kanıtlar üzerinde bir sonuca ulaşarak denetim hakkında kanaat oluşturmaktır.

(2) Denetçi, BSD raporunu denetim çalışmaları sonrasında denetimin gerçekleştirildiği döneme ait faaliyetlerin tamamını kapsayacak şekilde düzenlemek zorundadır. Rapora ilişkin esas ve usûller Kurul tarafından düzenlenir.

(3) BSD raporları, denetimden sorumlu bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi tarafından imzalanır.

(4) Bankalarda, Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında düzenlenen BSD raporları, Kurum tarafından aksi belirtilmedikçe, bağımsız denetim raporuyla birlikte tamamlanır ve denetimden sorumlu bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi ile yetkili kuruluşun BBDY'nin 3 üncü maddesinde tanımlanan sorumlu denetçisi tarafından imzalanır.

(5) Bankalar, risk merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarında yapılan denetim sonucu düzenlenen BSD raporu, yetkili kuruluşu temsil ve ilzama yetkili olanların imzasını taşıyan bir yazı ekinde denetlenenin yönetim kurulu başkanlığına, denetim komitesine iletilir.

(6) Diğer finansal kuruluşlarda yapılan denetim sonucu düzenlenen BSD raporu yetkili kuruluşu temsil ve ilzama yetkili olanların imzasını taşıyan bir yazı ekinde denetlenenin yönetim kurulu başkanlığına iletilir.

(7) BSD raporunun içeriği gizli bilgi niteliği taşır ve herhangi bir ortamda yayımlanmaz. Bu bilgilerin gizliliği ve güvenliği, Kurumun, yetkili kuruluşların, bu Yönetmelik kapsamında bağımsız denetim kuruluşlarının, dış hizmet sağlayan kuruluşların ve denetlenenin sorumluluğundadır. Denetlenenler, denetim sonuçlarını içerecek beyanatlar veremezler ve bu hususları reklam amaçlı kullanamazlar.

(8) BSD raporları Kurumca belirlenecek usul ve esaslar kapsamında Kuruma raporlanır.

ONUNCU BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Denetçilerin denetlenenler bünyesinde görev almaları

MADDE 38 – (1) Denetçiler, son iki yıl içinde denetim sürecine katıldıkları denetlenenlerde görev alamazlar.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 39 – (1) 13/1/2010 tarihli ve 27461 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 13/1/2010 tarihli ve 27461 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 41 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

EK-1

DENETÇİLERİN ÖZGEÇMİŞLERİ

ADI-SOYADI	**:**
İKAMETGÂH ADRESİ	**:**
ÖĞRENİM DURUMU (Ayrıntılı)	**:**
HALEN ÇALIŞTIĞI İŞYERİNİN UNVANI VE ADRESİ:	
MESLEĞİ VE GÖREV UNVANI:	
VERGİ KİMLİK NUMARASI:	

DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI İŞYERLERİ

	KURULUŞUN UNVANI	GİRİŞ-AYRILIŞ TARİHİ	GÖREV UNVANI*
1-			
2-			
3-			
4-			

DENETLENEN İŞLETMELERE İLİŞKİN BİLGİLER

İŞLETMENİN UNVANI	DENETİM SÜRESİ	GÖREV UNVANI

YÖNETMELİK KAPSAMINA İLİŞKİN KONULARDA ALINAN EĞİTİMLER ve SERTİFİKALAR

YILI ve SÜRESİ	ADI	KONUSU	SERTİFİKA

* Görev unvanı kısmına: BT denetimi, BT Güvenlik, BT Kontrol, Finansal Denetim, BT Yöneticisi, BT Sistem-Network- Yazılım çalışanı/yöneticisi veya diğer olarak belirtilmeli. "Diğer" kısmı ayrıca açıklanmalıdır.

EK-2

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMUNA

Birden fazla denetim şirketinde ortaklığımın bulunmadığını beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-3

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMUNA

Denetlenenlerde veya 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde, denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan bağımsız denetim kuruluşlarında ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde bağımsız denetçi veya denetçi sıfatı ile yer almadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-4

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMUNA

Mesleki faaliyetler dışında bir ticari faaliyette bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-5

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMUNA

..... A.Ş.'de tam zamanlı görev yaptığımı veya yapacağımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

EK-6

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Hakkımda diğer yetkili kurumlar tarafından bir disiplin kovuşturması yapılmadığını, böyle bir kovuşturma başlatıldığında en geç yedi gün içinde Kurumu bilgilendireceğimi, kovuşturma sonucunda bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza almam halinde bulunduğum görevden en geç on beş gün içerisinde istifa edeceğimi ve daha önce yapılan ya da yapılacak bir disiplin kovuşturması sonucunda bağımsız denetimin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza almadığımı ilgili kurumdan temin edeceğim belge ile tevsik edeceğimi beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-7

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Çalışanı olduğum …….. A.Ş.'nin ….. tarihli ve …. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri sırasında 26.12.2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 22 nci maddesinde belirtilen şahsıma ilişkin bağımsızlığı ortadan kaldıran hallerin varlığının ortaya çıkması durumunda ……. A.Ş.'nin denetlenene verdiği denetim hizmeti sürecinden çekileceğimi beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-8

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Denetlenecek kuruluşlara (.....A.Ş) asgari son iki yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermediğimi ve ticari ilişkide bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

AD

KAŞE-İMZA

EK-9

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

..... A.Ş 'nin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimlerini gerçekleştirirken denetim ilkelerine bağlı kalacağımı, gizlilik ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelememek koşuluyla bilgi sistemleri ve iş süreçleri denetimlerinde görev alacağımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-10

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ile 15.03.2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliği ile ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla (*bilgi sistemleri ile)*[*] bankacılık süreçleri üzerinde, 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

[*] Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

EK-11

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Şartlı Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ile 15.03.2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliği ile ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller; denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ve bu kontrol eksikliklerinin denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler)

Görüşümüze göre, yukarıda *(....ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle,* denetlenenin *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreç ve sistemleri üzerinde bu *hususun/hususların* muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde, 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-12

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ile 15.03.2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliği ile ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda *(...ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle,* ..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçleri üzerinde, 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

EK-13

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Görüş Bildirmekten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ile 15.03.2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliği ile ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir

(Denetçinin görüş bildirmemesinin nedenleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar) nedeniyle ..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla *(bilgi sistemleri ile)** bankacılık süreçleri üzerinde tesis edilen kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-14

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının ...../...../..... tarihi itibarıyla …./…./….. tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların 08/11/2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi …… A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik, …./…./…. tarih ve …….. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında …./…./……. tarihi itibariyle, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde, 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-15

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Şartlı Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının ...../...../..... tarihi itibarıyla …./…./….. tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların 08/11/2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi …… A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik, …./…./…. tarih ve …….. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller ve/veya finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ile bu kontrol eksikliklerinin konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler yazılacaktır)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda *(....ncı paragrafta) açıklanan hususun/hususların (husus(lar) nedeniyle denetleyemediğimiz süreç(ler)in ve/veya kontrol(ler)in)*[*], konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında …./…./……. tarihi itibariyle, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

[*] Uygun ifade tercih edilir.

EK-16

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının ...../...../..... tarihi itibarıyla …./…./….. tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların 08/11/2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi …… A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik, …./…./…. tarih ve …….. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, *yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar)*[*] nedeniyle, ... A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında …./…./……. tarihi itibariyle, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde, 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in *"İç Kontrol Sistemi"* başlıklı İkinci Kısmı ile 15/03/2020 tarih ve 31069 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmemiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

[*] Uygun ifade tercih edilir.

EK-17

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Görüş Bildirmekten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının ...../...../..... tarihi itibarıyla …./…./….. tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların 08/11/2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin 11/07/2014 tarih ve 29057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi …… A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve 02/04/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik, …./…./…. tarih ve …….. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetçi görüş bildirmemesinin nedenlerini bu paragrafta belirtir.)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar)[*] nedeniyle, ... A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında …./…./……. tarihi itibariyle, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde, konsolide finansal bilgilerin ve bu bilgiler ile ölçülen yasal yükümlülüklerin gerçek durumu yansıtmasını temine yönelik kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

[*] Uygun ifade tercih edilir.

EK-18

BİLGİ SİSTEMLERİ VE İŞ SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde *(...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile)* ** 04/12/2013 tarih ve 28841 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile iş süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla (*bilgi sistemleri ile)*[*] iş süreçleri üzerinde, *(...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile)* ** 04/12/2013 tarih ve 28841 Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

[*] Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

** Risk Merkezi dışındaki kuruluşlar için tercih edilecektir.

Not: Risk Merkezi için verilen görüş Risk Merkezi Yönetimine hitaben hazırlanır.

EK-19

BİLGİ SİSTEMLERİ VE İŞ SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Şartlı Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde *(...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile)* ** 04/12/2013 tarih ve 28841 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve …….sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile iş süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller; denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ve bu kontrol eksikliklerinin denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler)

Görüşümüze göre, yukarıda *(....ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle,* denetlenenin *(bilgi sistemleri ile)** iş süreç ve sistemleri üzerinde bu *hususun/hususların* muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde, (...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile) ** 04/12/2013 tarih ve 28841 Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

** Risk Merkezi dışındaki kuruluşlar için tercih edilecektir.

Not: Risk Merkezi için verilen görüş Risk Merkezi Yönetimine hitaben hazırlanır.

EK-20

BİLGİ SİSTEMLERİ VE İŞ SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde *(...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile)* ** 04/12/2013 tarih ve 28841 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve …….sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile iş süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda *(...ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle,* ..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçleri üzerinde, (...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile) ** 04/12/2013 tarih ve 28841 Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.
** Risk Merkezi dışındaki kuruluşlar için tercih edilecektir.
Not: Risk Merkezi için verilen görüş Risk Merkezi Yönetimine hitaben hazırlanır.

EK-21

BİLGİ SİSTEMLERİ VE İŞ SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Görüş Bildirmekten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve iş süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde *(...../...../.....tarih ve ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik ile)* ** 04/12/2013 tarih ve 28841 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile iş süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile iş süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetçinin görüş bildirmemesinin nedenleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar) nedeniyle ..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla *(bilgi sistemleri ile)** iş süreçleri üzerinde tesis edilen kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı	Sorumlu Ortak Başdenetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-22

BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında bilgi sistemlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bu sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri üzerinde, 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-23

BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİM RAPORU

Şartlı Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında bilgi sistemlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bu sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller; denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ve bu kontrol eksikliklerinin denetlenenin bilgi sistemlerinin bütününü veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler)

Görüşümüze göre, yukarıda *(....ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle,* denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde bu *hususun/hususların* muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri üzerinde, 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-24

BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında bilgi sistemlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bu sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetlenenin bilgi sistemleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda *(...ncı paragrafta)* açıklanan *husus(lar) nedeniyle*, ... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri üzerinde, 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

EK-25

BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİM RAPORU

Görüşten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla ...../...../..... tarih ……. sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında bilgi sistemlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Denetlenen Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde 06/04/2019 ve 30737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması ……. A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve ...../...../.....tarih ve ……..sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Sistemleri ve İş Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bu sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetçinin görüş bildirmemesinin nedenleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar) nedeniyle ..... A.Ş.'nin ...../...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri üzerinde tesis edilen kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi	Sorumlu Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı